

Felvidéki Híradó.

TÁRSADALMI és KÖZMŰVELŐDÉSI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 4 frt. Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.

MEGJELENIK: MINDEN VASARNAP.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségre, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatalra ezmeze Turocz-Szt.-Mártonba küldendők.
A hivatalos hirdetéseket, kéziratosokat péntekig kérjük beküldeni

HIVATALOS HIRDETÉSEK DIJA

100 szög 2 frt., esztől minden megkezdett száz szöng 50 korrá több.

Előfizetési felhívás

a »Felvidéki Híradó« X. évfolyamára.

A Felvidéki Híradó immár 10. évfolyamába lépett s amint eddig, úgy ezután is fokozott erővel igyekszik hivatásának megfelelni. Nem kell új programmal előállanunk, hiszen 9 éves múltunk elegendő program. Azon ígértünk azonban készségesen megújítjuk, hogy a közérdeklő társadalmi kérdések tárgyalásával tisztán iparkodunk az eszméket és esetleg irányt adni a közszellemnek, ha az netalan habozva állana valamely társadalmi, nemzeti, vagy kulturális kérdéssel szemben.

A nemzetiségi kérdésekben ezúttal sem célnak a bujtogatás; de egyik fő feladatunknak tekintjük, hogy nem magyarajkú polgártársaink rokonszenvét és tisztelőjét a magyar állameszme és annak tekintélye alá fölébesszük, fontartsuk és erősítsük.

A személyeskedéstől ezúttal is épen olyan gondosan parkodunk távollattartani magunkat, mint eddig.

A »Hét története« című rovatunk ezúttal is hűséges tükre lesz a hazai és külföldi általános érdeklő eseményeknek.

Lapunk előfizetési ára marad a régi:
egész évre . . . 4 frt.,
fél évre 2 „
negyed évre . . 1 „

Hazaifas tisztelettel

A FELVIDÉKI HIRADÓ
szerkesztősége.

A kisdedovás.

(F.) Hazánkban a kisdedeknek a bal-esetektől való megóvása és célirányos nevelése körüli gondoskodás nem mondható mai keletűnek. Az első kísérlet e téren mintegy ötven esztendővel ezelőttre vihető vissza.

És ha az azóta lefolyt félszázadot a mai kor rohamos haladásához hasonlítjuk, az eredmény valami rózsás színben nem tűnik fel. Bár az ország — különösen mióta a magyar közművelődési egyesületek létrejöttek — nem mondható lételemnek, mert jelenleg 370 órában történik a kisdedek ápolása.

Elkövetkezett tehát ideje annak, hogy a törvényhozás gondoskodjék az óvók szaporításáról. És így a képviselőház az évi működésetől alig kezdhetne volna örövendt sebb és a jövő nemzedékre nagyobb befolyást gyakorló művel, mint a kisdedovás ügyével.

A közoktatási miniszternek ma-holnap törvényre való javaslata a kisdedovásról, eltekintve attól, hogy a hat éven alól levő gyermekek nagymérvű halandóságának leszállításáról van szó első sorban, már csak azért is különösen fontos, mert ezen új törvényről Csáky Albin gróf a külföldet megelőzte.

Szóval olyan javaslatot tett le a képviselőház asztalára, mely nem készült más államok mintájára, hanem épen hazai viszonyainkból indult ki és ez által nemzeti viszo-

nyainknak egészen megfelelő törvényvel gyarapította a magyar nemzet jövőendő megizmosodásának ösvényét.

A képviselőház által már elfogadott javaslatnak, az előbb említett gyermek-halandóság leszállításán kívül, nevezetes intenciója ugyanis az, hogy a nem magyar ajkú vidékek 3-5 éves kisdedeknek, már itt, a népevelő intézetek ezen legelső lépésénél módjukban legyen a magyar nyelvet elsajátítani.

De épen ezen ártatlan szándék ijeszttette meg és izgatta fel a nemzetiségieket, a kik ebben a tényben is törvénybe ütköző dolgot fedeztek fel.

Pedig — a mint a velt kormányzóknak megjegyzése szász képviselő magyarázata —, ha ebben a törvényben valamely intenciót le van fektelve, az az, hogy respektáltatván a különböző nemzetiségek joga, azon határok közt, a melyeket ez a törvény szab, ennek megtartása mellett igyekezzünk a magyar államot mentül erősebben megállapítani. A mi pedig az erőszakos magyarosítás vádját illető, azt alaplatannak mondotta, mert az új törvény csak azt kívánja, hogy a nemzetiségi gyermekek a magyar nyelv tanulása bevezetessenek. Azután így folytatta beszédét: »Ne legyen nekünk, magyaroknak, a kik, igaz nem minden félreértés és megtámadás dacára, de azok által támogatva, a kik a magyar nyelv tanításában is sérelmet

látnak, kötelezővé tették középiskoláinkban a német nyelvet, a mit jól és helyesen tettünk, mert minden művelt embernek szüksége van arra, hogy anyanyelvén kívül még egy nagy világnyelvet ismerjen, mondom ne legyen nekünk, magyaroknak jogunk elvárni, hogy az állam minden polgára értesse az állam hivatalos nyelvét!«

Természetes, hogy a mint az 1868. évi nemzetiségi törvény tág teret engedett a nemzetiségi törekvéseiket; úgy az új törvénynek is vannak pontjai, melyek annak intenciói alól való kibúvársra rést nyitnak.

Igy pl. kimondja a kisdedovásról szóló törvény, hogy a szülők tartoznak kellő házi felügyelet hiányában gyermekeiket óvóházba vagy menedékhelyre járattani, — továbbá, hogy a községek tartoznak adóképesűgek arányában ily intézeteket felállítani.

Amde ezen relatív elvek elé a gyakorlati életben nagy nehézségek foghatnak gördülni. A törvény sikere itt is azon társadalomtól fog függeni, a melynek a nemzetiségi törvény keretén belül a magyarosítás terjedése és erősödése köszönhető.

Reméljük, hogy egy a kisebb helyi egyesületek, mint a nagy országos kultúregyesületek, melyek eddig magukra hagyva teljesítették a magyar állameszme és nyelv részére való meghódítást, most a széles alpra fektetett intézményt annál buzgóbban fogják támogatni, minthogy már

TÁRCA.

A visegrádi remete.

(Görgei Artúr)

Görgei Artúrról újabbán sokat írnak a szabadságharcunk történetével és e dicső küzdelem hőseivel foglalkozók.

De mindaz, a mit róla olvashatunk, csak a történeti múltól lebbentől a fatályat; Görgei mostani életét azonban meg nem világítja. Pedig, akármit gondoljon is az ember Görgeiről, az az egy kétségtelen, hogy fölülte érdekes lehelpillantani ennek a sötét alaknak a lelki világába. Hisz alig van a földön halandó, a kinek sorsa megindítóbb lehetne az övének.

Ha igaz, hogy elarulta a hazát, bizonyára nincs egy nyugodt pillanata; izzó vankosra hajtja fejét és lélekzetét éjjelnappal lidércenyomás fojtogatja. De ha nem igaz ez a rettenetes vad, akkor még kétségbejött lehet tehetetlenül néznie, hogyan sűtik hósi homlokára a szegény belyéget! A hazatérés gyalázatos bűnének vádjá alatt ártatlanul görnyedni és érezni, hiábavaló minden védekezés: nem tudok ennél nagyobb szenvedést képzélni a földön!

Görgei Artúr tehát mindenképp érdekes egyéniség az ő vigasztalan magányában, akár ellenséges indulattal, akár tragikai részvétellel nézzük őt.

Ezért, mikor a múlt nyarat Visegrádon töltöttem, hogy Mátyás királyról készülő drámai trilogiam hangulatához egy kis történeti levegőt szívjak, az idők árjában

sivár, kegyetlen, modern kiranduló helyre esizott Visegrádon, Mátyás király varának romjai után szemem akaratlanul is a mult egy másik romját: Görgei Artúr alakját kereste.

De bizony Görgei Artúr a kaja éppen-séggel nem rom; sőt inkább galambos fejével, könnyed járásával, szigorú étrendjével inkább emlékeztet egy életős amerikai farmerre, mint a világoi katasztrófa szomorú hőseire.

Olyan a visegrádi remete valóban, mint egy energikus öreg gyarmatos, aki az őserdők konok talaját vas akaratú dögegti, ostromozza, hogy — lépésről lépésre haladva — termő, aldashozó kerti földde alakíthassa.

Visegrádi haza körül, a Saamon tornya alatt, már csaknem minden árnyékos hely a Görgeié. Ott él, ott bolyong ott kerteszkedik melán, keonas egyszerűség. Korán reggel kel, teát iszik, aztán lemegy a kertbe s irt, nyeseget, fű-farag, öntöz, csaknem mindig hajdánfővel jár, a nap barnára perzseli arcát bórét.

Dohányozni ren leesen nem szokott, szeszest italt ritkán iszik. Magyar lapot keveset jár, néhány angol és francia folyóirat s mindössze négy magyar újság; ez Görgei szelmi szórakoztatója. Könyvet sem sokat olvas, könyvtára igen szegényes.

A multól, a szabadságharcról Görgei jofornam sobase beszél. Kossuth Nijal nevét nagyon ritkán ejti ki. De ha elnyilatkozik, mindig kritika nélkül, feltétlen elismeréssel emlékezik meg róla.

Egyzer hallottam, hogy valaki szóba hozta előtte Kossuthot. Görgei ránézett a beszélőre, egyideig habozott, aztán só-

hajva halk hangon, a szomorúság bizonyos árnyalatával mondta:

— A tragédiában a részvét örök hódolata jutott neki!

Társaságba Görgei nem igen jár; idejét többnyire art körben, családjával, rokonaival, benső barátaival tölti. Idegent alig fogad. Évesként egyszer külföldre utazik. Kázenfurtban sokszor megfordul. Mondják, hogy tabornoki nyugdíjat is ott veszi föl. Nyugtajan a visegrádi plebanos aláírásával igazolja, hogy él. Görgei mindig szeméyesen viszi el nyugtáját a plebanosra s az okiratnak csak azt a felet mutatja a hol a plebanos nevet aláírja; a másik fele be van hajtva.

Görgei fölötté tartózkodó, csaknem bizalmatlan és ideg. Pedig a hó alatt vulkan forrong. Görgei lelkében folyást kegyetlen sora a fölött tépelődik; mondhatni haloslan raj neki, hogy oly sokan tartják hazarabulónak és hogy ez ellen a vak ítélet ellen hisztalán küzd a történeti művek és polemikák egész sora.

Hogy mily érzékeny sebeket rejteget Görgei a nyugodt, méltóságos külső alatt, erre nézve három érdekes megjegyzést tettem.

Egyszer a visegrádi propeller-közelekde megnyitott ünnepen, második szomszédja voltam a lakomán, melyen ő is megjelent. A cigány épp a mi hátunk mögött állt. A hangulat nagyon száraz, fanyar volt. Ekkor én — minden szándékosság nélkül — odaszóltam a cigánynak, hogy húzza a Kossuth-nótát.

Az ismert dallam első hangjaira a társaság fliszterei izgatottan mozogtak, állt tartva, hogy Görgei ott hagyja a lakomat. Görgei meg se moccant, kissé elhalva-

nyult, letette a kését és villát és szólanul maga elé meredve halgatta a nótát. Aztán hirtelen fölemelt asztalkendőjét és úgy tett, mintha izadt homlokát törölné. De én jól láttam: egy titkos könyvesepet törült ki szemből.

Máskor meg egy ismert tudós pattantá föl a jegybortól Görgei szivéről. Kedélyes poharazás közben, melynek Görgei csak csöndes nézője volt, a tudós odalépett hozzá és poharát feljé emelve szólt:

— Tabornok úr, szabad kocintani? Görgei fölállt, ránézett a tudósra és halkán, reszkető, keserő hangon mondta — Egy honarúlóval?

Hallottam ezt a hangot és összerázkódtam. Megdöbben az a mély bánat, az a végtelen elkeseredés, mely panaszosan föl sirt belőle.

A harmadik eset is jellemző. A Matyas-forras völgyében matyaskorabeli palota romjaira bukkantak. A műemleki országos bizottsága nevében egy régiségtudós vezette az ásatásokat. Mikor elkészült a munkával, lefotografálta a romokat. A jelenvoltak közül többeket föl-szóított, hogy üljenek le a szétszort kövekre.

Görgei szintén ott volt és az udvarias tudós őt külön megkérte, hogy vegyüljön ő is a csoportba.

Görgei tetovazva nézett majd a tudósra, majd a közönségre, mely a kövekben elhelyezkedett. Es ez a nyughatatlan, aggódo tekintet azt látszott kérdezni, hogy az idegenek közül nem ugrik-e föl valaki, ha Görgei leül?

Végre azonban mégis rádött egy kópárkanya.

De míg a tudós a fotografiai készüléket

most az állam is elérkezettnek látja az időt, hogy a kisdödös kultúr misszióját kezébe vegye.

Mint hogy azonban a törvényhozás éppen azt célozza az új törvényeket, hogy a kisdödös eredeti nemzeti céljaitól idegen befolyás és hazaelenes áramlatok által el ne térítessék s tényleg alomra is biztosítsák, hol a társadalom közönye, vagy a megfelelő anyagi eszközök hiánya az elterjedésnek és megszilárdulásnak akadályát szolgáltat; a nemzetünk jól felfogott érdeke azt kívánja, hogy a hatóságok és az egyesek is résen álljanak és az államnak — nemenes célja eléréséhez — buzogn és őszintén kezére működjenek, különösen itt a felvidéken, a hol az intézményre nagyjelentőségű feladatok várnak.

Hála és elismerés jeles közoktatásügyi miniszterünknek, Csáky Albin grófnak, ki utóbbi javaslatával nemzetpolitikai törekvéseinknek új ért nyitott, és a magyar haza magyarságának fejlesztését egy újabb föltétellel tette valószínűbbé.

Özv. Beniczky Albertné.

A turócmezei jótékony Nőegylet megalakítója, a szegények gyámlója, a reménytelen csalódottak vigasztalója nincs többé. Elköltözött abba a boldogabb világba, hol nincsenek gyámloltásra, vigasztalásra szorulók. Itt hagyta a maga gyámoltjait, vigasztaltjait.

Turóc vármegye társadalmának vesztésége valóban számottevő az ő eltávozásával. Ki lesz az, aki olyan önzetlenül akarjon jót tenni, mint ő? Ki lesz, aki társadalmi tekintélyével olyan biztosan sikerre vezesse megindított mozgalmakat? S ki lesz, aki olyan törhetlen akaratúval, valóban férfias szilárdsággal törekszik célja felé?

Valóban igazat mondott gyászbeszédében Klimó Vilmos püspöci lelkész, amikor úgy emlékezett meg az

elköltözöttől, hogy gyenge, női testében erős, férfias lélek lakott.

Nem látjuk többé azt a magas, tiszteletre méltó alakot, kinek külsőjén felült az a nagy szellem és erély, mely fő tulajdonságait képezte.

Nincs a vármegye területén, sőt azon kívül is, aki valaha vele hasonlít, hogy ne a legnagyobb tisztelettel őrizze emlékét. Mert nagy szellemét és erélyét mindenkor valami nemes kormányozta; mert minden tetteinek a szeretet volt a rugója. Szerette hazáját, szerette vallását, szerette embertársait — s szerette gyermekeit, természetesen őt is szerette mindenki.

E hó 5-én történt temetése alkalomával Rákóra gyülekezett a vármegye intelligenciája s a környék pörzsége, hogy egy meleg könnyet hullasson koporsójára s bizonyára nem volt ott senki, aki szívéből ne kívánta volna, hogy legyen könnyű neki a föld.

A turóc-szl.-mártoni műkedvelők-ből ez alkalomra szervezkedett dalárda s a znióváraljai tanítóképző ifjúságának kántusa énekelték gyász-dalokat a koporsó mellett, melyet a koszorúk nagy száma takart. Ott volt az állami s törvényhatósági hivatalok mindenikének tisztviselő kara s a gyászteremtés végezte után meghatva kísérte a résztvevők roppant száma örök nyugalomra ez elköltözött. A melyen sújtott család a következő gyászjelentést tette közzé:

Alofirottak mély fájdalommal tudatjuk beniczei és micsinyei özv. Beniczky Albertné szül. Ruttkai Ruttkay-Nedeczky Mária asszonyságnak élete 69-ik évében hosszú szenvedés után Nagy-Rákon folyó hó 3-án reggeli 2 ógy fél órakor történt gyászos elhunytát.

A megdolgoztunk hűt temetési az ág. hitv. evang. egyház szertási szentf. hó 5-én d. n. 3 ógy fél órakor fogtak a nagy-ráki sírkertben lévő családi sírbólba örök nyugalomra letétni.

Kelt Nagy-Rákon, 1891. évi február hó 3-án.

Az örök vilagoság fenyekedjék nekik! Nővére: Özv. Beniczky Martonné szül. Ruttkai Karolina. Gyermekei: Beniczky Kálmán, Beniczky Aladár, Beniczky Irén, Beniczky Soest Ottoné, Beniczky Gizella. B-

Beniczky Mária férj. Prileszky Pálné, Beniczky Anna férj. Emel Károlyné, Beniczky Izabella férj. Szontagh Beláné. Menye: Özv. Beniczky Albertné szül. Pethő Ilona Vejei: Soest Ottoné, Prileszky Pál, Emel Károly, Szontagh Béla és számos unokái.

A HÉT TÖRTÉNETE.

Baross Gábor jelenlegi kereskedelmi miniszterünk messza reformjai és előzáró újításai csak nem régebben keltettek méltó elismerést és figyelmet, misze az ország határain túl is. És midőn a szomszéd államok nem titkolták el elismerésüket a sikeres tevékenység felett, egyúttal egy némelyikük sietett ezen újításokat utánozni. Miniszterünk újabb reformja azonban, a mi a teherakur díjazására lepett életbe és éve jelen, az osztrákokat megjesztette s az előbb zengett himnuszok jeremiadokká változtak.

Bécsben megeredtek a gyűlésezések az új aru-tarifá ellen. A bécsi urak haditerve azon hamis feltételest indult ki, hogy az új aru-tarifát díjazás csupán a magyar kereskedelmi miniszter szeszélyének kifolyása, hogy tehát könnyű lesz Baross osztrák kardsortetással elszigetelni a kabinet többi tagjaitól és az ország közvéleményétől.

A hamis praemissák azonban azt eredményezték, hogy túl löttek a célra: Ez bizonyítja egyrészt azon tény, hogy az ország szantalan vidékén megnyitáztak a legtekintélyesebb egyesületek és testületek, s élesen rendre utasítják ama felülvizsgolt bécsi köröket. E nyilatkozatok biztosítják kivétel nélkül a minisztert a nemzet rokonszenvéről és tarifa-politikáját tesztelniek arasztják el.

A mi pedig az osztrákoknak a kabinet többi tagjaitól való elszigetelési szándékát illeti, itt is elmondhatni, hogy eldobták a sulykot. Krumék és a Szapary Gyula miniszterelnöknek Kaas Ivor interpellációjára adott válaszából, a melyben az dokumentáltak hogy Barossal minden kérdésben és különösen a tarifa-politika kérdésében is szolidaritásnak vallja magát az összes kormány.

Ily körülmények között bizonyára meghatárohatk Bécsben, mert ez a legokosabb a jelen esetben, mi pedig örömmel nyugodhatunk meg Baross Gábor bölcs és előzáró újításában.

A kellei kérdés békés megoldása régtől fogva azon fordult meg, hogy egy

hatalom se akarja befolyását terjeszteni a Balkán szélvára. A bekes fejlődés a Keleten a balkáni szlovák autonómiajának legszigorúbb megóvatását követeli. Hogy Oroszország belátt-e ezen elv szilárd alapját — nem tudni, de tény hogy keresi a megegyezést. Ezt mutatja a carevics bécsi látogatása és jelenleg Ferenc Ferdinand főherceg pétervári látogatása. E látogatás ugyan lehet egyszerű udvariassági tény is, de az Oroszország által behozott ama gyakorlat, mely a látogatások gyors viszonzásával vagy halogatásával a politikai helyzet irányítását szerepre jutott, arra enged következtetni, hogy a gyors tempo, melyben leendő tnon-örökösök látogatása a sárevis bécsi látogatást követi, kétségben kívül a két udvar közli viszony javulásának jele. Ha Oroszország rajtót diplomaciának eddigi működéséből hogy nekünk nem kell befolyás a Keleten, de viszont nem tününk, mas állam befolyását sem, akkor ennek a keleti nepek vendiki legjaugyobb hasznát, a két hatalma sag pedig valitve szépen haladhat előre a keleten, a nélkül, hogy érdekeik egymásba ütköznenek.

A képviselőház a hét folyamán két törvényjavaslattal tárgyalt el. Es pedig: a vasárnapi munkaszünetéről s a munkások betegségyezéséről. Ferenc Ferdinand főherceg e hó 6-án érkezett meg Pétervárra. Varsótól Pétervárrig orosz udvari különvonaton utazott, melyet III. Sándor cár küldött elébe. A főherceg királyunk sajtaközleg írt levelet magával vitte a cár számára.

Zichy Géza gróf, a nemzeti színház és az opera új intendansa, ma egyhete felében foglalta el hivatalát. Az új intendansa a nemzeti színházban azt mondta, hogy haladás, nyúltság és méltányosság lesz a jel-szava, az operában pedig a magyar művészetet akarok európai színvonalon, idegenek segítségével most, tisztan önéronékből egykor.

A duzógo Bismarck. Ha most mint magázón s porosz nagybirtokos bezzé a volt vas kancellár a német-osztrák-magyar vasnerőddé-örö, annak van értelme, ó már csak a maga agrarius érdekeire gondol, belébe tehát a gabonáarak miatti gond beszél. De mikor mint a harmasszövetség megteremtője annyira megy, hogy Ferenc Ferdinand főhercegnek az orosz udvarnál tett látogatása miatt a monarchiat Nemzetország iránt való szövetségűtlenséggel gyanúsítja, s Németországnak azt tanacsol-ból ó szeresse magának Oroszország bartságát: ez mar érthetetlen.

igazgatta, azalatt Görgei észrevétel nélkül félrefordította az arcát, úgy hogy a képen semmit sem láthatni belőle. Vajon mit érezhetett a büszke, nagyra-törő Görgei a néma rezignáció e pillanában? ...

Radóyvánszky Gyula.

Ethnographia és ethnographiai társaság.

Irta: Dr. Versényi György.

Minden érdekel bennünket, csak éppen az ember ne érdekelne? Pedig az ethnographia az a tudomány, mely magával az emberrel, a népekkel foglalkozik. Így a minő érdekes, vonzó, ép olyan hasznos. Ennek növevéseére alapult meg Budapesten a Magyarországi néprajzi társaság, s indította meg az Ethnographia című havi folyóiratot, melynek második évfolyamából most jelent meg az első szám.

Két dolgot van itt szó. Először hogy a rendkívül fontos társaság csak úgy oldhatja meg feladatát, érheti el célját, ha rendelkezésre állnak a kellő anyagi eszközök. A tagsági díj évente csak 3 forint, melynek fejeben az illető társaság folyóiratát is kapja. Szíveze kellene venni minden művelt embernek az ügyet, s belepnie a társaságba és buzditnia másokat is mindig, mindenütt a belepésre.

Másodszor a társaság meg akarja ismeretni a magyar korona területén lakó összes népeket. Ez pedig csak úgy lehet, ha hangyamákkal százan meg százan összeműködnek. Kiki megfigyeléseket tesz a maga környezetében, jegyez s beküldi adatait.

Nem szólnak arról, hogy feladatunk egyik része hazánk különböző népeinek eredetét, fejlődését felderíteni. Ez tudományos munka, melyhez nem elég a jóakarát, bizonyos tájékozottság is gyakorlat. Olvankról beszélnek a minőkre nézve minden művelt ember segítségére lehet s ha bár egy homokszemmel is hozzájárulhat a magyar ethnographia emelendő nagy épületéhez.

Az a kérdés pl., hogy az a nép, melyet alkalma van meggyelni, milyen természetű, milyen a magassága, bőrszíne, szemének alakja és színe, hajának a akja, bőrszíne, színe az orr, füle, arca és homlok alakja stb? Milyen a háza, külseje, hogy van beosztva? Mino bútorokat használnak s hogy vannak azok díszítve? Mino az agyennél az élelmék? Milyen a férfias, nők gyermekek ruházatát annak elkészítése és díszítése? Miken tapálkozik, e? Mí a foglalkozás? Milyen a családi, községi és társadalmi élete? Milyen a nyelve, hogy beszél? A nyelvében előforduló rabszóság, tájszó, batarreszek, hazai allok stb nevei. Népdalok, ha lehet dallamokkal együtt, gyermekversek és gyermekjátékok, közmondások, találószerkek, népmesék, regek, mondák, legendák, babonák, táncszók, Bethlehemes s mas ilyen mysterium-fele játékok. (Három királyok napján Balazsjárás, Gergetjárás) a különböző népszokások: lakodalom, keresztelések, temetések, aratás stb leírása fenyképekkel.

Tájékoztatóul ott vannak a Magyar Nyelvőr kötetei s ma az a Ethnographia Igen ajánlatnak a különböző népköltészeti gyűjtemények. Huszkatól a Magyar ar díszítő styl, az osztrák-

magyar monarchia irásban és képbén néprajzi részei stb. Különben az Ethnographia szerkesztője Hermann Antal dr. (Budapest, I. Altia utca 47.) szivesen szolgál utba igazítás al.

Ezek azok, a miken én megszívelésül nagyon melegen ajánlok a t. közönségnek. Izzólítt hadd mutatok be ethnographiai feljegyzéseimből egy pár még eddig kiadatlann apróságot. A hoi a helyzet külön ninos megnevezve, mindig Környöcbányát értem.

Léte napján egy nő fehér lepedőbe öltözik, két szárnyból fuleket csinál magának, kezébe meszelőt vesz, melyvel mindenkit megkerget, a kit elől-utól talál. A haz és istálló ajtajára keresztet von. E napon trombitaszóval a pásztorok is körül járnak. Az ajtóra falkhalmával keresztel vannak s a tehénnek lokhagymát és kenyeret adnak.

A csipekhegyi megfésziltvan magától, szilán áttörök. Ha eből karacsoneyest levés fűzök, egész évben nem faj a fogok. Karacsoneyest három gertya egy. Egyet elveve, annak figyujna huratus betegségeknek hasznos kenőcs.

Éjny napjától vizkereszig nem szabad fenni minör egy kis ember előn s orsót guszalt meggyujt.*

A Gyertyaszentel-boldog-asszony napján (febr. 2.) megszentelt gertya mennydörgésben meggyujtva jó.

Ha virág vasárnap fellobban a tűz, imádságos könyvet vagy valami szent tárgyat dobnak rá s ott marad a kincs. De mikor

* Bövebben irtam ezekről (ez adatokat még fel nem használhatta) Karacsoney és Silyesteresti babonák. Pesti Hirlap, 1881. 354, 355. sz. A tót falu karacsoney. Fővárosi Lapok, 1881. 298. sz.

(Folytatása következik.)

Zmeskál Zoltán, a felvidéki magyar társadalm egyik hatalmas oszlopa folyó hó 2-án tartotta programbeszédét (mérésüket ellenélek) Kiscsacajhelyen, mint a varini választókörrel képviselőjelöltje. Beszède — mint a Budapesti Hirlapnak írják — rendkívül nagy lelkesedést keltett s a párt nagyon bizik Zmeskál győzelmében.

Felhívás Magyarország minden lakosához.

(Egy Budapestben létesítendő országos központi közművelődési egyesületre.)

Szerencsés voltam múlt évi december hó 5-én tartott felügyelőbizottsági gyűlésén újra azon eszmét pendíteni meg: nem látja-e már most a bizottság elárthatnának az időt, hogy ezen csak nevelő országos központi közművelődési egyesülettel, olyan egyesülettel alakuljon át, melynek hatása kiterjedne az egész országra?

A tisztelt felügyelőbizottság ezen eszmét kedvezőleg fogadta és megbízott, mondám én e részben nezeimet.

Ezen megistölt megbízatásnak következőkben kívánok eleget tenni:

A fokrészes véleményem szerint nem az milyen módok által, vagy mily eszközök segítségével lehetne egyesületünk tényleg országosá tenni, hanem a fokrészes az, hogy általában kelle-e egy országos központi közművelődési egyesület, van-e erre föltétlenül szükség?

Ha sikerül bebizonyítanom, hogy igen és ezt elfogadja a t. felügyelőbizottság, és elfogadja a közgyűlés, a többi magától fejlődik, a többi magától fejlődik, a többi a gyűlés bölcsesége meg fogja tudni oldani; — és én az életbeleptetés módjáról, dar eszmét csak azért leszek bator elmondani, hogy már eleve minden félreértést el legyen kerülve, s hogy ilyen országos központi egyesületnek szükségessége annak inkább meg legyen világítva.

Méltóztatnak tudni, hogy az 1887-ik év október havában tartott közművelődési kongresszus összejövetelének főcélja és indoka éppen ezen eszme volt, vagyis létesítésé egy központi országos közművelődési egyesületnek.

Ezen eszmét én már ekkor elzolt megpendíttem Sarosmegeyben a magyarságot és népevételek terjesztő egyesületben s ez lett volna főtagja a kongresszuson terve vett előadásomnak is.

De ezen eszmét hangzattak már mások is, különösen gróf Karolyi Istvan a szatmári Széchenyi-társulat 1886-ban tartott gyűlésén, valamint ugyanez alkalommal Schlauch Lőrinc akkori szatmári püspök is. Ugyanez hangzattak az 1887-ik kongresszuson újra gróf Karolyi Istvan fenyves beszédén. És a kongresszus nagy lelkesedéssel el is fogadta.

A kongresszusnak csak egy eredménye lett, és ez részben teljesen meddő maradt mai napig.

Folytatása következik.

*) Előterjeszt az ország. magy. iskolagazdálkodás dec. 12-én tartott felügyelőbizottsági és dec. 30-án tartott közgyűlésén. Bánó József.

HIREINK

A F. M. K. E. turocmegeyi választmányá ma egy hete tartotta gyűlését a varmegyeház nagyereményén J. J. György ország. képvis. választmányi alelnök elnökletével. Megnyitó beszédében megköszönve a maga és tisztársai nevében a közgyűlés bizalmát, biztosítja a gyűlést úgy a maga, mint tisztársai buzgó tevékenységéről; s a gyűlés élénk éjzenés mellett megnyitvan, két indítvánnyal lép elő. Egyik az, hogy a választmány minden tagja vállaljon el egy gyűjtő ívet s azon a F. M. K. E. számára minél több tagot aláírni buzgókedőkkel. A választmány jelen volt tagjai örömmel fogadták az indítványt s telkesen ajánkozták — kiki a maga körében — minél többbet megnyerni az egylet tagjait. Másik indítványa az volt, hogy rendezzen a választmány — lehetőleg a bojt alatt egy színelőadásal összekötött közvacsorát; a buffet köadakozásból lenne

összeállítandó s igen mérsékeltlen megzabott árú elap szerint elarusítandó; ilyen módon remélni lehet, hogy tekintélyes bevétel lesz az egylet javára. A részletesen kifejtett indítványt ez előbb hasonló felkérésedéssel fogadta a választmány s tüstént meg is válaszolta if. J. J. György elnökletével a rendező bizottságot, mely egy női comitet fog felkérni, hogy kivált közvacsora rendezésénél — segítségére legyen. Az előbbi indítványok után dr. Beniczky Akos jegyző néhány központi atraktor ismertetést s Révész Lajos pénztáros telt a pénztár állásáról rövid jelentést.

Beniczky Kalman alispán ur, mint részvételt értesítünk, erőfokú torokgyulladásban szenved, úgy, hogy edes anyja: öz. Beniczky Albertné, szül. Ruttkay Maria úrnő temetésé alkalomával sem hagyhatta el a szobát.

Hymen-hír, Malyusa György tart hadnagy honv. huszar jarasbrosagi jegyzo e ho 5-en egész esendben tartotta es-uvójet ruttkay Ruttkay Anna kisasszonnyal, Ruttkay Sandor szolgabiro bajos leányaval. Az új pár esküvő után nasztra kelt. Sávinkból kívánjuk jó barátunknak, hogy mindvégig olyan boldogok legyenek, mint a milyen boldogok most.

Liptómegei bizottsága e hó 4-én rendkívüli közgyűlést tartott K. U. r. J. J. Lajos főispán elnökletével. A közgyűlést meg előzőleg Plathy Gyula bizottsági tag üdvözölte a főispant kamarassá történt fenevezetésé alkalomából, mire a főispán megköszönte a szives figyelmet. A közgyűlést a főispán megnyitván, kezevel emlékeztetett meg a hercegprímás haláláról, Bejelentetett a belügyminisztériumtól beérkezett több szabályrendelet. Hontmegeyének a megyei tisztviselőik választása iránt küldött airtata tudomásul vétetett tekintettel arra, hogy a varmegye ez ügyben már régebben a kinevezés mellett foglalt állást. Arad varrosa megküldte a varnau szobor leleplezése alkalomából vert érem egy példányát, mit a megye köszönettel vett s egyzersimind a szobor leleplezésén részt vett küldöttsg jelentését tudomásul vette. A képvis. illetékes köszönetet mondott. O k a i. János bombási körjegyzőt, mert ugyan megüjt fel, hogy a községi számadásokat úgy állította össze, hogy a községeket megkörszította, a közgyűlést állásotat felfüggesztette s ellene a fejeleim vizsgálatot elrendelte. Bemutatott több községi köztársasági vetése és zarszamasada, melynek kapcsán Palugyay Gyula megejt főjegyző arra hita fel a figyelmét, hogy a községek a szegények eltarására szedett 1/2-és potadót nem mindég arra a célra fordítják; mert is uszitatott a számvesszőt, hogy a számad. közt felülvizsgálással erre különös gondot fordítsanak.

Szülő Gáza kir. tanácsos-felügyelő arkepét Marossy A. rajztanár igen sikerülten lerajzolta s sokszorosította; egy példány a 50 kr., postán küldve 60 kr.

A boryjár Lipto-Szt.-Miklóson a közelébb mult két evized alatt oly rohamos baladást tett, hogy jelenleg öt nagyobb gyiban késítenek bört s e boryvarosok a budapesti Wolfner ceggel egyesülve nyerték el a honvédség részére szükséges börtnek szállítást. A boryvarosok, kik szoralmukkal és szíves kitartással ily mag. szanovnára emeltek iparukat, a tavaszy folytán gyaraktak tetemesen bővítés szándékúknak, hogy kötelezettségeiknek minél inkább megfelelhessenek. Megvannak egyvözölde, hogy a felvidéki pár ny jelenlétele mindenkit igaz örömmel tölt el s telkes éhmerés illeti Karthy Lajos főispant, ki nem kivétel a faradsgot felvállaló a boryvarosok ügyét és személyesen vette őser a miniszter elő, a mivel egyzersimind azok mely halált is kiérdemelte.

Kinevezés. A m. kir. államügyek rutka főállomásán Kosztolányi Béla elavosása val megversedést osztálymeroki a lista Eps. sein Ede mezdőt neveszté ki. Öszintén gratulálunk a megérdemelt és méltosgy elölleptéshez.

Tűzek. A mult heten három estén lattuk Martontól défélé vörösödni az eget. Egyik

este Révay Nánor nagybirtokosnak égett le egy nagy eszürje Trebosztón, másnap Di-venet volt tüz s harmadnap Deánfaluban jelsüt meg a vöröskakas. Megnehezült az időnek járasa feltettük? Nem elég a nagy hó sol jövendő víz, hanem még a tüz is pusztítson bennünket?

Elhalasztottmulatság. A F. M. K. E. választmányá által a bojtben rendezni tervezett mulatság a gyasz miatt, mely a megye előlék családjának nagy részét érte öz. Beniczky Albertné úrnő gyaszos elhunytával, — bizonytalan időre elhalasztatott.

A gazdasági olvasóegylet és társaskör megalakulásáról lapunk mult számban hozott tudósításunkba hiba csuszott, mit ezenetl úgy igazított helyre, hogy az egyletnek nem tisztelbeli elnöké, hanem v. d. n. k. ö. v. e. választatott meg egyhangulag baró Révay Gyula ur.

Kitüntetés. Nagy és tegyük hozzá méltó timentés érte Mauthner Ödön budapesti magkere-kedő, kinek a hazai megkerkedés és mezőgazdaság előmozdítása körül szerzett érdemei minden gazda előtt ismeretesek. Ö Felsége a kiraly ugyanaz az érdemes ceget, mely a tavalyi becsi gazdasági és erdeszeti kiállításon magyával valamennyi versenyző közt a legnagyobb díjat, a diszkrományt nyerte, most a Ferenc József rend lovag keresztjével tüntette ki. Öszintén örülünk a magyar termények didadalmának és a magyar cég megérdemelt kitüntetésének.

Kosztolányi Béla osztálymérnököt a kereskedelmiügyi miniszter az a r a d i. ületigazgatóságához léptette elő pályafelügyelő főmérnöké. Lehetetlen előléptésé miatt érzett örömmel mellett kifejezték nem adunk előfölti levertsgöknök, melyet el nem fojtathatnak a magyar társadalmat tavoszával ért vesztésé fölött. Turocban minden egyes ért szimot tess, mely a magyarság ügyéért tevékenykedni hajlandó. Kosztolányi Béla mindig az első köztölt volt, ha a magyarságot harcolni, aldozni kellett. A esendben eszözött, masok által nem tudott tevékenységéről nem is szölünk, csak a ruttkay tempóannak legközelebbi restaurárasát említjük fel, mit a melyben az érdem jó része öt illett, aztan ott van a ruttkay ál. iskola melynek ő volt-gondnokosgy elnöké. Aki ismeri ez iskolának súlyos állapotát, lehetetlen kalopot nem emlínek Kosztolányi Béla onzelen tevékenysége előtt, melyel a nehézségeket elharintani iparkodott. A ki az ő működését úgy ismeri mint mi, nem eszadokozik, hogy nem tudunk öszintén örülni előléptésének, mert az körinkből való elavosását jelenti. Mindamellélt is szívünkkel kívánjuk, hogy tallalon Arad-n olyan jó barátokra, mint amelyenket Turocban hagyott. Az elavozott lapunk újja búcsuzik mindazon kedves ismerősöktől, ki-től perere közbölt ideje miatt személyesen búcsút venni lehetetlen volt; közsön a szives barátságot, melyet irányában tanúsítottak s kerti, tartsák meg öt jó emlékekben, mit ő is mindenkor kedvesen emlékeztet vissza Turocra. Mi is, amídon elavosozunk tőle, kívánjuk, hogy legyen boldog új otthonában!

Boldog budapestiek. Azon alkalomból, hogy a fővárosi meszarosok felebb akartak emelut a buszarakat, a főváros tanácsa elhatározta, hogy azon esetre, ha a meszarosok megmaradnak szándékuk mellélt, maga fog vagatni és kimeretni, hogy a közsöngz olcsó pénzért jó huszt elvezessen. Há m! szegény, megarsított vidékiek mit szölünk, midőn drága pénzén olyan marhák husat vagyunk kénytelenek megvenni, melyek alig tudnak kivanszorogni a vágóházba s azonfelül a rossz husnak, ha nem épen felet, de megérdet biztosan eldobhatjuk, mint hasznavehetetlen. Ehhez járul még méltosalkod nem épen udvarias magartartása a fogyasztó közsöngzei szemben.

Kudszky Ilsteregelőben a 6-én távozott el városunkból. Valóban érdekes látvány volt a roppant nehéz kocsknak a vasúthoz való szállítása. Ha a 6-ó a nagy hóban nem birt tovább mozogni, a sereglet óriás elefantját vettek igénybe, mely egész passzióval tologatta odább a kocskat

— lovastal együtt. Hogy milyen retentetes ereje van e roppant állatnak elmondjuk, amit szemekkel láttunk, hogy rakodás alkalmával öt megrakott vasúti vagonot tolt az útból előre orrával minden nagyobb erőlködés nélkül, holott olyan erőt kellett kifejeznie, hogy a vagon útközje egészen benyomódott, mielőtt az öt kocsi kimozdult volna helyéből. Vasútiak állítása szerint legalább hatszáz métermázsa volt, a mit az elefant 30—40 méternyire előre tolt egészen környedén. S a retentetes állatot egy gyermek vezeti, kinek úgy engedelmeskedik, mint a trennirozott vadaskutya. Ajánljuk az állatserglet a zsolnai kócsig figyelmébe, akik azóta gyönyörködhetnek a nem mindennapi látványban.

Siketeknek. Egy személy, ki egy közönséges szer által 25 sziketűs és fűzőkészből gyogyult ki, készséggel szolgál azon szer leírásával mindenkinek, ki hozzá fordul. Cim: NICHOLSON H. J., Wien XI

Farbige Seldentstoffe von 60 Kr. bis fl. 7.60 per Meter — glatt gemustert ca 2500 versch. Farben und Dessins) (— vers. roben- und stückweise Porto- und Zollfrei das Fabrik-Depôt G. Henneberg (K. u. K. Hoflieferant.) Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 Kr. Porto.

Felölös szerkesztő: Révész Lajos. Társzerkesztő: Fehér János.

HIRDETÉSEK.

3780 sz. tük. 1890.

Arverési hirdetményi kivonat.

A turoc-szert-mártoni kir. bíróság mint telekönnyű hatóság közhírré teszi, hogy a körmóci takarékpénztárnak — Csepescsányi szül. Zorkóczy Apollonia elleni végrehajtási ügyében a kis csepescsányi 14. sz. tükjében + 3. sorsz. a felvett ingatlanból végrehajtott szenedvét B. 33. t. szerint 28288- ad részben megjelölt jutalékára 36 forint.

Az ugyanottani 19. sz. tükjében + 1—2 sorsz. a felvett fentebbi B. 1. t. szerint egészen illető ingatlanokra 1062 forint.

Az ugyanottani 29. sz. tükjében + 1 sor 50. hr. sz. a felvett ingatlanból ugyanazt B. 7. sz. 16. t. szerint 2173- ad részben megjelölt jutalékára 80 forint.

Az ugyanottani 36. sz. tükjében + 1 sor 81. hr. sz. a felvett s B. 1. t. szerint fentebbi illető ingatlanra 746 forint.

Az ugyanottani 32. sz. tükjében + 2—30. sorsz. a felvett ingatlanokból ugyanazt B. 9. t. szerint 115 részben megjelölt jutalékára 766 forint.

Az ugyanottani 48. sz. tükjében + 1 sor 171. hr. sz. a felvett ingatlanból fentebbi B. 6. sz. 11. t. szerint 2115- ad részben megjelölt jutalékára 25 forint. — végre

Az ugyanottani 65. sz. tükjében + 1—21. sorsz. a felvett ingatlanokból B. 24. sz. 44. t. szerint ugyancsak végrehajtott szenedvét 1441728- ad részben megjelölt jutalékára 407 forint ezenel meghatározott kikáltási arban az arverést elrendelés hogy a fennebb megjelölt ingatlanas az 1891. évi február hó 16-ik napjának d. e. 10. orakor Kis-Csepescsán közsöngben a közsöng hazánal megtartandó nyilvános arverésen a kikáltási aron alól is el fog adani.

Arverési szándékot tartoznak az ingatlanság kikáltási arának 10 százalékat készpénzben vagy övadékpépes értékpapírban a kiküldött kezehez letenni, vagy pedig a banatpénznek a bíróságnal tilt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismer-venj öszolgálatint.

Kir. bíróság mint tkivi hatóság. T.-Szt.-Márton, 1890. évi október hó 14-én.

Fekete, kir. jbró. 4735 sz. tük. 1890.

Póthirdetmény.

A turoc-szert-mártoni kir. bíróság mint telekönnyű hatóság közhírré teszi, miszerint a körmóci takarékpénztár végrehajtásában Csepescsányi szül. Zorkóczy Apollonia kis-csepescsányi lakos végrehajtási szenedvét elleni 3100 frt s járuléka iránti végrehajtási ügyben 3780. sz. a kis-csepescsányi arverési hirdetményben a kis-csepescsányi 14. 19. 36. 29. 32. 48. és 65. sz. tükj. és végrehajtási szenedvét tulajdonát képező ingatlanokra együttes 3122 frt kikáltási arban Kis-Csepescsán közsöngbe a közsöng házánal 1891. február hó 16-ik napjának d. e. 10. orakor kiküldött arverés az 1881. LX. t. e. 167. §-a alapján a szertártoni takarékpénztár végrehajtató érdekében is 608 frt tőkeelőzetes s járuléka kielőletésé végett megtartani fog.

Kir. bíróság mint telekönnyű hatóság. Turoc-Szt.-Mártonban, 1891. január 18-án.

Dávid, kir. aljbró.

HIRDETMÉNY.

A folyó évi január hó 29-én tartott választmányi ülés határozatához képest a rózsahegyi fürdőházi részvénytársaság 1891-ik évi február hó 23-án d. u. 3 órakor Rózsahegyben a casino termében rendkívüli közgyűlést megtartandja, melyre a t. részvényes urakat ezennel meghívja.

Ezen közgyűlés tárgyai:

1. A Rózsahegyi fürdőházi részvénytársaság felozlatására irányuló indítvány érdemleges letárgyalása.

2. A társaság házának megvételére vonatkozó ajánlat tárgyalása és a végleges eladás iránti határozat.

3. A felszámolás módosztatának megállapítása és a felszámoló bizottság választása.

4. Esetleges indítványok.

A rózsahegyi fürdőházi részvénytársaság igazgatósága.

Choroba ujca Babku

alebo ÚČINOK PALENKY

Erkölcsmesítő olvasmány a tót nép számára.

Egy darab ára 3 kr.

Megrendelhető

a turóc-zs.-mártoni magyar nyomdában.

MEGHIVÁS.

A turói kereskedelmi és hitelintézet t. ez részvényesei a f. h. 26-án délután 3 órakor megtartandó

RENDES KÖZGYŰLÉSRE

ezennel hivatnak meg.

NAPI REND:

1. Igazgatósági és felügyelőbizottsági jelentés.
2. A mérleg megállapítása és határozathozatal a tiszta nyereség felosztására nézve.
3. A felügyelőbizottság tiszteletdíjának megállapítása.
4. Netaláni három nappal a közgyűlés előtt írásban beadandó indítványok tárgyalása.

Azon részvényes urak, kik a közgyűlésben részt venni akarnak, felkéretnek, hogy részvényeiket legalább egy nappal a kö. gyűlés előtt az intézet pénztáránál letenni sziveskedjenek.

Az igazgatóság.

EGY FIU,

ki helyesen tud írni és olvasni

TANONCZUL

felvétetik a turóc-zs.-mártoni magyar nyomdában.

Gyors és biztos segítség gyomorhajok s azok következményei ellen.

Az egészség fenntartására, az ételmeveik s ennek folytán a vérnek tisztítására és tiszta állapotban való fenntartására és a jó emésztés elősegítésére a legjobb s leghatásosabb szer a már is mindenütt ismeretes és kedvelt

életbalszam Dr. ROSA-tól

Ezen életbalszam a legjobb s leggyógyhatásos gyógyszerekből a legmondásosabb van készítő s különösen minden emésztési bajok, gyomoreros, émágyhiány, savanyúság, felbőgés, vértólmás, aranyeres hajok stb. ellen teljesen hathatósan bizonyult. Ily kitűnő hatású következtében ezen életbalszam egy bizonyult, megbízható házi szerévé lett a népnek. **Ára egy nagy üveggel 1 frt, kis üveggel 50 kr.** Elismert írások ezrei hátkinek betekintés végett rendelkezésre állnak

Óvás! Hamisítások elkerülése végett, mindenkit figyelmeztetek, hogy az egyedül általam az eredeti utasítás szerint készített **Dr. ROSA-jele életbalszam** minden üvegcskéje kék burokba van csomagolva, melynek hosszoldalain **Dr. ROSA életbalszama** a **„fekete sashoz”** címzett **gyógyszertár**ból. **FRAGNER B.** Prága 205—III., német cseh, magyar és franczia nyelven olvasható, széles felein pedig az ide nyomott védjegy látható.

Dr. ROSA életbalszama valódián kapható csak a készítő FRAGNER B. főraktárában, gyógyszerár vagy fekete sashoz Prágában 205—III., és BUDAPESTEN Török József úr gyógyszerésznél, Királyutca 12. sz. Budai Emül úr városi gyógyszerárban a Városház-téren.

Az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyógyszerárban van raklat ezen életbalszamból.

Ugyanott kapható: **prágai általános házi-kenőcs.**

Több ezer hálynyilatkozattal elismert **biztos gyógyszer** mindenféle gyuladások, sebek és genyedések ellen. Ezen kenőcs biztos eredménnyel használható a női emlo gyuladásánál, a tej tespedésénél s az emlo megkeményedésénél szüléskor, kelevénynél, védaganatoknál, genyes fakadékoknál, pokolvarnál, körömgöknél, az úgynevezett körömféregnél, ekkeményedéséknél, felpuffadásoknál, mirigydaganatoknál, zsirdaganatoknál, érzékeny tagoknál stb. Minden gyuladást, daganatot, ekkeményedést, felpuffadást a legrovidebb idő alatt eltavolít; s ahol már genyedés mutatkozik, ott a daganatot legrovidebb idő alatt fájdalom nélkül felszívja, kiéretti és kigyógyítja.

Óvás! Mintán a prágai általános házi-kenőcsöt sokszor utánózzák, mindenkit figyelmeztetek, hogy ez eredeti utasítás szerint csak nálam lesz készítő s csak akkor valódi, ha a sárca érezhető, melybe töltetik, vörös használati utasításokba melyek 3 nyelven nyomvaák és kék kartonba, melyen az ide nyomott védjegy látható — burkolva van.

HALLASI BALZSAM a legbizonyultabb, számtalan próbatét által legbiztosabbnak elismert szer a nehéz hallás kigyógyítására s az egészen elvesztett hallási tehetség visszanyerésére. Egy üveg ára 1 frt.

A TUROCZ-SZT.-MÁRTONI

MAGYAR NYOMDA

kiadásában megjelent:

A MAGYAR KÖZEPOSZTÁLY

HÁZI NEVELÉSE NAPJAINKBAN.

Irta: Révész Lajos.

ÁRA 80 KR.

Kapható a Magyar Nyomdában.